

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

PLANINSKI

U E S T N I K

12
2018

TEMA MESECA
Gore v eksotičnih krajih

Z NAMI NA POT
Nad Kanalsko dolino

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

Vladimir Habjan
ČEZ ROB

Knjiga Čez rob je osma knjiga v zbirki Med gorskimi reševalci. Gre za leposlovno delo, za petnajst kratkih zgodb, v katerih so glavne teme gorsko reševanje, pa tudi alpinizem in splošne planinske teme. Avtor je v knjigi poskušal opisati zahtevne, nevarne in težavne razmere, v katerih pogosto rešujejo, in s tem izpostaviti tudi humanitarno in prostovoljno dejavnost, ki jo vedno premalo poudarjamo. Knjiga je obenem vabilo v naravo, v gorski svet.

Knjigo je avtor posvetil v spomin prijateljem, alpinistom in gorskim reševalcem: Mateju Mošniku – Matotu, 1975–2004, Klemenu Mikliču – Benkotu, 1974–2010 in Dušanu Podbevšku – Duletu, 1958–2010.

Format: 140 x 205 mm; 152 strani, italijanska vezava

CENA: V času od **15. 12. 2018** do **15. 1. 2019** lahko knjigo kupite po akcijski ceni s **50-odstotnim popustom: 8,45 €* (redna cena: 16,90 €*)**.

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

PRIVLAČNA PONUDBA V DECEMBRU

ENCIKLOPEDIČNI VODNIKI - 30 % popusta

Po ugodni ceni, kar s 30-odstotnim popustom, lahko v mesecu decembru kupite naslednje enciklopedične vodnike:

- Julijske Alpe: Skupini Mangarta in Jalovca (Jože Drab),
- Julijske Alpe: južni del (Andraž Poljanec) in
- Zahodne Julijske Alpe (Klemen Janša).

Akcijska cena za posamezen vodnik: **20,93 €* (redna cena: 29,90 €*)**.

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

118. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJA SODELAVCA:

Andrej Mašera, Peter Šilak

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

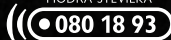
NAKLADA: 4400 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročeni prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDELSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Tihna zimska noč nad Bivakom IV na Rušju, v ozadju mrakobni Stenar.

Foto: Oton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpeli kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

O prednostih branja s papirja

Vsakič, ko pregledujem letno bero *Vestnikov*, se ne morem načuditi, koliko gradiva se nabere v dvanajstih mesecih. Pa mi morate verjeti, da *Planinski vestnik* precej dobro poznam, saj ga "po službeni dolžnosti" večkrat preberem. Koliko gradiva (branja) se nabere v desetletjih ali celem stoletju (čež dobro leto bomo praznovali 125 let od izida prve številke), si kar težko predstavljamo. Včasih znamo celo iz skoraj nepredstavljljive malenkosti, kot je npr. možic, narediti celo temo meseca, ki jo sestavlja kar nekaj (upam, da) zanimivih člankov.

O branju razmišljam tokrat. Včeraj sem govoril s kolegom in ga pobaral, koliko je kaj spremljal zadnje izdaje naše revije, pa je povedal, da jih je le prelistal in da ga branje šele čaka. Razumljivo. Tudi mene je publicist in založnik Samo Rugelj, ko sem potarnal ob množici kupljenih knjig na letošnjem knjižnem sejmu in izraženi nejeveri, kdaj mi jih bo sploh uspelo prebrati, potolažil z misljo, da me vse te knjige na policah doma še čakajo, da jih bom prej ali slej že vzel v roke. Knjige zahtevajo svoj čas, ki ga v dandanašnjem hitenju vse bolj primanjkuje.

Tudi v revijah imamo pogosto kar dolge članke, ki zahtevajo pozornost in čas. Profesor dr. Miha Kovač v svojem eseju o branju¹ povzema nekaj pred kratkim objavljenih raziskav primerjav branja s papirja in z zaslona, ki so vse dale enak rezultat: kadar gre za zahtevnejša (predvsem neleposlovna) besedila, je razumevanje boljše, če besedilo beremo s papirja namesto z zaslona. Ta razlika v branju v korist papirja se je še dodatno povečala pri branju v stresu oz. pod časovnim pritiskom. Druga ugotovitev raziskav pa je, da zaslon spremeni odnos do prebranega, kar med drugim pomeni, da s papirja beremo drugače kot z zaslona, da branje terja drugačen tip pozornosti. Hiter način branja, imenovan *skimming*, ki je značilen za branje z ekrana, je po svoji naravi površen in nagnjen k hitremu menjavanju vsebin. Medijske statistike v svetu kažejo trend izgube bralcev knjig, po drugi strani pa tudi zanimiv obrat: po prodaja tiskanih knjig zadnja leta spet narašča, pri čemer so v elektronski format migrirale predvsem lahkotne knjižne vsebine. Vse to torej kaže, da digitalno okolje poglobljenemu branju ni naklonjeno. Kot v nadaljevanju razmišlja dr. Kovač, je poglobljeno branje tisto privilegirano območje, kjer se dogajajo spoznavni procesi, ki so še kako pomembni za človekov razvoj in razumevanje sveta. Digitalne vsebine nam sicer omogočajo dostop do tako rekoč vsega znanja tega sveta, če vemo, kaj z njimi početi, do novih spoznanj pa lahko pridemo le, če se spopademo z vsebinami, ki so zunaj naše vednosti in so zahtevnejše od tistega, kar trenutno vemo in znamo.

Naj bo dovolj razmišljanja o tej temi. Dejstvo je, da v publicističnih vrstah planinske organizacije intenzivno razmišljamo o različnih medijih za podajanje množice vsebin, ki jih imamo na voljo za uporabnike ali bralce. Med drugim razmišljamo o mobilni aplikaciji, s pomočjo katere bi imel uporabnik na razpolago celo vrsto podatkov za odločanje o gorski turi (od opisov do zemljevidov idr.), pa tudi o e-knjigah in skeniranju starih in razprodanih edicij planinske organizacije (SPD in PZS ter drugih). Kam še bo šel razvoj, bo pokazal čas, prav pa je, da o tem razmišljamo in se na "nova obdobja" pravočasno pripravimo. Do takrat pa vam bomo tako kot do zdaj še naprej z veseljem pripravljali bogate in poglobljene, včasih pa tudi lahkotnejše vsebine z gorsko tematiko. Vsem, ki ste bili letos z nami, ki ste nas spremljali, nas brali, tudi pokritizirali, če je bilo treba, želim vse lepo v letu 2019. *Planinski vestnik* bo še naprej z vami. V tiskani obliki. Srečno!

Vladimir Habjan

¹ Sobotna priloga Dela, 17. 11. 2018, str. 24–25.

UVODNIK

1 **O prednostih branja s papirja**

Vladimir Habjan

GORE V EKSOTIČNIH KRAJIH

4 **Ali so gore lahko eksotične?**

Andrej Mašera

GORE V EKSOTIČNIH KRAJIH

6 **Najvišji vrh Karibov**

Damir Šantek

GORE V EKSOTIČNIH KRAJIH

11 **Slikovite gore sredi Indijskega oceana**

Maja Murnik

GORE V EKSOTIČNIH KRAJIH

15 **Pot do kraljestva lemurjev**

Olga Kolenc

GORE V EKSOTIČNIH KRAJIH

18 **Eksotične dežele in zdravje**

Ondina Jordan Markočič

INTERJUJ

22 **Bogdan Biščak**

Vladimir Habjan

RAZMIŠLJANJE

26 **O Triglavskem narodnem parku še malo drugače**

Miha Marenče st.

KOLUMNA

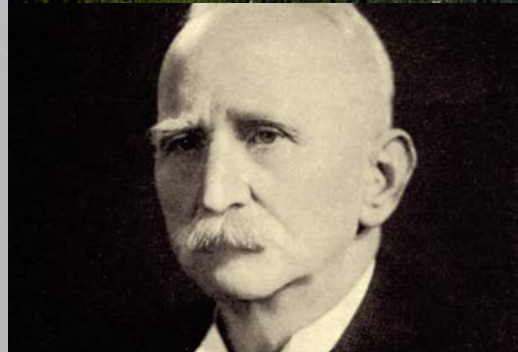
30 **Ogledalo neodgovornosti do naravnih vrednot**

Janez Bizjak

MINIATURA

33 **Douški križ**

Tatjana Cvetko

Z NAMI NA POT

34 **Skrivnostne poti**

Andreja Tomšič Drab

ZGODOVINA

43 **150-letnica rojstva Frana Tominiška**

Dušan Škodič

INTERJU

48 **Tomaž Rotar**

Anka Rudolf

BELA NEVARNOST

54 **Plaaaaz!!!**

Jani Bele

PLANINČKOV KOTIČEK

58 **Sračja kleptomanka Manka najde, kar ji gre**

Kristina Menih

POTI

61 **Spoznajte naše Julijce na drugačen način**

Zdenka Mihelič

MINIATURA

64 **Prečenje Piccola in Grand Paradisa**

Klemen Gričar

GEO IZLET

66 **Med udornicami, jamami in staroverci**

Mojca Zega, Petra Žvab Rožič

FOTONATEČAJ

68 **Zaključek fotonatečaja #LjubimGore**

Uredništvo Planinskega
vestnika

70 **NOVICE IZ VERTIKALE**

71 **ŠPORTNOPEZALNE NOVICE**

72 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

78 **NOVICE**

78 **FILM**

79 **U SPOMIN**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.**